

Quân pháp của Lam Sơn

--- Không rõ tác giả ---

Đầu mùa xuân năm Ất Tị (1425), sau chiến thắng Bồ Ải, Lam Sơn lần lượt giải phóng hết các huyện của Nghệ An. Khi tiến đến đất Thanh Chương, Lam Sơn được nhân dân vùng này nô nức đem rượu thịt ra đón mừng. Họ nói:

-Không ngờ ngày nay chúng ta lại được trông thấy uy nghi nước nhà!

Lê Lợi rất lấy làm cảm kích, nhưng cũng chính lúc đó, Lê Lợi đã lập tức ban bố những quy định rất nghiêm ngặt. Sách Đại Việt thông sử có chép rằng:

"Vua hạ lệnh rằng:

Nhân dân ta lâu nay đã khốn khổ vì chính trị bạo ngược của quân Minh! Vậy, quân sĩ đến châu huyện nào cũng không được xâm phạm của dân một máy may. Nếu không phải là trâu bò thóc gạo của người quan, thì dù có đói lắm cũng không được lấy".

Lúc ấy, quân sĩ có người ba ngày chưa được một bữa ăn mà không ai dám phạm lệnh trên! Về phần nhân dân, thì ai cũng đem trâu bò thóc gạo của người Minh đã tích trữ ra để tiếp tế cho quân ta".

Suốt cuộc trường chinh, quân pháp của Lam Sơn bao giờ cũng được giữ rất nghiêm. Sách Đại Việt thông sử còn chép rằng: việc Lam Sơn xử tử Lý Vân và Bùi Vĩnh vào năm 1427 (năm cuối của phong trào Lam Sơn) như sau:

"Viên thiên hộ là Lý Vân và kẻ tòng phạm là Bùi Vĩnh vì chở trộm muối vào thành Chí Linh, Vua sai giết cả, và đều tịch thu gia sản.

Gia lệnh kiểm điểm khí giới của binh sĩ, kẻ nào thiếu, sẽ trị theo quân luật".

Lam Sơn chiến thắng mấy trận lớn liền, vậy mà vẫn không bị say bởi hơi men của chiến thắng, lại còn tỉnh táo lo nghĩ đến nỗi khổ chất chứa nhiều năm của dân, đội quân ấy mà được lòng dân cũng là phải.

Thà chết đói chứ không tơ hào của dân, cái đức của đội quân nhân nghĩa ấy thật đã toả sáng đến muôn đời. Không có cái đức sáng ấy, dù võ nghệ có cao cường bao nhiêu, dù vũ khí của họ có lợi hại đến bao nhiêu, thì tất cả họ cũng chỉ là một đội quân ô hợp, thất bại là lẽ tất nhiên.

Lý Vân và Bùi Vĩnh ngông nghênh và thủ lợi, họ đã tự giết chết cái đức của họ, lưỡi gươm của phép nước chỉ giết nốt các xác xấu xa của họ mà thôi.